

Opheffing chemieverbod voor professionals laat sector in verwarring achter

Verbod op gebruik pesticiden buiten de landbouw door rechter van tafel geveegd

Eind november 2020 deed de rechtbank een opmerkelijke uitspraak. Het gebruiksverbod op gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw werd van tafel geveegd.

Een uitspraak die zorgt voor nogal wat opschudding in de markt.

Auteur: Willemijn van Iersel

Brancheverenigingen VHG en Cumela betreuren de onduidelijkheid die deze uitspraak volgens hen met zich meebrengt. 'Naast de chemische onkruidbestrijding bij particulieren en in de openbare ruimte zijn er ook nog de activiteiten in het kader van de Green Deal Sportvelden, waarbij nu eveneens vraagtekens zijn te zetten over het vervolg', aldus de VHG. 'Door de uitspraak zijn alle eerdere verboden komen te vervallen', zegt Gerben Zijlstra van Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. 'In het voorjaar van 2020 werd het verbod nog verder aangescherpt door ook sportvelden er niet langer van uit te zonderen. Door de uitspraak van de rechter gaan we een ongewenste periode van onduidelijkheid in, waar we best wel zorgen over hebben.'

Weinig verandering?

Bert van Loon van Weed Control verwacht op de langere termijn weinig veranderingen in de markt. 'Ik zie dit rechterlijk besluit als een achterhoedegevecht. Nu is inderdaad de grondslag van het verbod juridisch gezien onderuitgehaald, maar het ministerie zal vanaf januari weer om de tafel gaan voor een nieuwe grondslag voor een professioneel verbod. Het ministerie adviseert professionele gebruikers dan ook ten eerste om het verbod te laten gelden. Recent onderzoek heeft immers laten zien dat het oppervlaktewater sinds 2016 significant is verbeterd.'

Van Loon: 'Voor het verbod in 2016 was het onkruidbeheer bij zo'n 60 procent van de gemeenten al chemievrij. Ik verwacht daarom

4 min. leestijd

CHEMIEVERBOD

‘Het ministerie zal vanaf januari weer om tafel gaan om te broeden op een nieuwe grondslag’

dat deze uitspraak hier weinig in gaat veranderen. De machines om onkruid chemisch te bestrijden in de openbare ruimte zijn er niet eens meer. Kleinere partijen zoals een hovenier zullen hierdoor misschien eerder teruggrijpen op gewasbeschermingsmiddelen, maar maatschappelijk worden zulke middelen eigenlijk niet meer geaccepteerd. Ik verwacht dat het verbod binnen afzienbare tijd weer gewoon zal gaan gelden. De grondslag is nu onderuitgehaald, maar het ministerie zal met een nieuw verbod komen op basis van een andere grondslag. Daar zal wat tijd overheen gaan, maar ik ben ervan overtuigd.’

Opheffing is ‘bijeffect’

Ook Jo Ottenheim van Nefyto verwacht dat het ministerie snel op zoek gaat naar een nieuwe rechtsgrond. Ottenheim wil benadrukken dat het beoogde doel van de rechtszaak niet was om het verbod van tafel te vegen. ‘Dat het verbod is weggeveegd is een bijeffect, het was voor

ons veel meer een principekwestie. Enerzijds is er door een overheidsorgaan een toelating afgegeven voor een gewasbeschermingsmiddel, waarbij de effecten zorgvuldig zijn beoordeeld. Anderzijds komt dan diezelfde overheid en die legt daar andere spelregels naast. Daardoor heb je wel markttoegang, maar mag niemand het middel vervolgens gebruiken. Dat klopt niet en dát hebben we aan de kaak willen stellen. Je ziet ook dat gewasbeschermingsmiddelen enorm aan het verbeteren zijn. Door het verbod werd die ontwikkeling en innovatie tenietgedaan.’ Ottenheim vervolgt: ‘Verder zag je dat het verbod ook nog een hele rits uitzonderingen kende. Op invasieve exoten, vliegvelden, petrochemische industrie, voor de spoorwegen en militaire terreinen. Hieruit blijkt al dat het teruggrijpen naar gewasbeschermingsmiddelen soms de beste en veiligste oplossing is. Onkruidbranden geeft CO₂-uitstoot en risico’s op brand. Borstelen geeft fijnstof. Dan is het wat eenzijdig dat gewasbeschermingsmiddelen

slecht zijn en mechanische onkruidbestrijding goed. Verder vragen wij ons weleens af: moet dit verbod wel landelijk worden geregeld? Kun je dit niet veel beter aan gemeenten overlaten? Zij zijn immers degene die het moeten uitvoeren en betalen.’

Terug in de tijd

Staatssecretaris Stientje van Veldhoven heeft te kennen gegeven het arrest nader te gaan bestuderen: ‘We willen het gebruik van schadelijke gewasbeschermingsmiddelen buiten de landbouw beperken om onze gezondheid en het milieu te beschermen.’ Voor Douwe Snoek, directeur van Snoek Puur Groen, voelt de uitspraak als teruggaan in de tijd. ‘Erg vreemde actie dit. Als dit een actie is geweest om het ontwikkelen van biologische middelen weer mogelijk te maken dan snap ik het. Maar als we nu chemische middelen weer toestaan, en erger nog als we die ook weer gaan gebruiken, dan gaan we echt terug in de tijd.’

Bart van Kollenburg

Douwe Snoek

‘Gewasbeschermingsmiddelen hebben enerzijds een toelating en zijn veilig bevonden, anderzijds mocht niemand het gebruiken: dat klopt niet’

Stientje van Veldhoven

Algemeen directeur Erik Punt van De Eijk Groep hoopt niet dat de rechterlijke uitspraak gaat leiden tot grootschalig gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de openbare ruimte. Maar in sommige, heel specifieke gevallen kan het uitkomst bieden. ‘Geen gebruik, tenzij’, zegt hij. ‘Bovendien zijn er genoeg alternatieven om onkruid te bestrijden, ook al zijn die misschien niet zo goedkoop als bestrijdingsmiddelen of altijd even effectief.’ Dergelijke specifieke omstandigheden ziet Punt bijvoorbeeld bij kwetsbare infrastructuur binnen de petrochemische industrie. De streep door het verbod zou volgens Punt dus zeker niet mogen leiden

tot grootschalig gebruik ervan in de openbare ruimte, ‘maar er zijn heel specifieke toepassingen waarbij het belang even groter is dan het milieu.’

Ontwikkeling ‘groene middelen’

We vroegen Bart van Kollenburg van Vos Capelle of de vraag naar gewasbeschermingsmiddelen al is toegenomen. ‘Wij zien zeker geen verschil in omzet nu het verbod van tafel is’, aldus Van Kollenburg. ‘Het is sowieso nu niet de tijd om deze producten toe te passen, maar los daarvan verwacht ik echt geen enorme piek in de verkoop van gewasbeschermingsmiddelen. Wel is het fijn dat het verbod is opgeheven

zodat de fabrikanten weer groene en laagrisico-middelen kunnen ontwikkelen. Die vielen in de huidige wetgeving namelijk ook onder het verbod en dat remt uiteraard innovatie.’

Bert van Loon

Erik Punt